

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

***Z A K O N
O FINANSIRANJU LOKALNE
SAMOUPRAVE***

(prečišćeni tekst)

Podgorica, decembar 2007. godine

Z A K O N
O FINANSIRANJU LOKALNE
SAMOUPTAVE
*(prečišćen tekst *)*

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

(1) Ovim zakonom uređuju se izvori sredstava, način finansijskog izravnjenja i korišćenja uslovnih dotacija, kao i način finansiranja sopstvenih poslova lokalne samouprave (u daljem tekstu: opština) utvrdjenih Ustavom, zakonom i drugim propisima.

(2) Odredbe ovog zakona odnose se i na finansiranje Glavnog Grada i Prestonice.

Član 2

(1) Sredstva za finansiranje sopstvenih poslova opštine obezbjeđuju se u budžetu opštine.

(2) Opština samostalno raspolaže sredstvima iz stava 1 ovog člana.

Član 3

Opštini za obavljanje prenesenih i povjerenih poslova sredstva se obezbjeđuju iz budžeta **Države**, u skladu sa propisom o prenošenju, odnosno povjeravanju tih poslova.

* "Sl. list RCG", br. 42/03 i 44/03 (ispravka) i "Sl. list CrneGore", br. 5 /08

II IZVORI SREDSTAVA

Član 4

Opština stiće sredstva iz:

- 1) sopstvenih prihoda,**
- 2) zajedničkih prihoda,**
- 3) Egalizacionog fonda i**
- 4) budžeta Države."**

1. Sopstveni izvori

Član 5

(1) Sopstveni prihodi opštine su:

1. opštinski porezi, u skladu sa ovim zakonom;
- 2. porez na igre na sreću i zabavne igre, u skladu sa posebnim zakonom;**
- 3. naknade za korišćenje opštinskih puteva, u skladu sa posebnim zakonom**
4. boravišna taksa u skladu sa posebnim zakonom;
5. lokalne administrativne takse, u skladu sa posebnim zakonom;
6. lokalne komunalne takse, u skladu sa posebnim zakonom;
7. naknade za korišćenje građevinskog zemljišta i naknade za uređenje građevinskog zemljišta, u skladu sa posebnim zakonom;
8. naknada za zaštitu i unapredjenje životne sredine, u skladu sa posebnim zakonom;
9. prihodi od imovine u vlasništvu opštine i prihodi od imovinskih prava;
10. prihodi od preduzeća i drugih pravnih lica u vlasništvu opštine; odnosno u kojima ona ima udjele ili dionice;
11. novčane kazne izrečene u prekršajnom postupku, kao i oduzeta imovinska korist u tom postupku;
12. prihodi od koncesione naknade za obavljanje komunalne djelatnosti i prihodi od drugih koncesionih poslova koje opština

zaključiti u skladu sa zakonom;

13. prihodi koje svojom djelatnošću ostvare opštinski organi, službe i organizacije;
14. prihodi od kamata na deponovana sredstva;
15. prihodi od samodoprinosa uvedenih za teritoriju opštine;
16. prihodi po osnovu donacija i subvencija i
17. drugi prihodi utvrđeni zakonom.

(2) Opštine su dužne da o ostvarenju i korišćenju prihoda iz stava 1, tačke 9) ovog člana obavještavaju Ministarstvo finansija, na način propisan ovim zakonom.

1) Opštinski porezi

Član 6

Opština može uvesti sledeće poreze:

- 1) prirez porezu na dohodak fizičkih lica,
- 2) porez na nepokretnosti,
- 3) porez na potrošnju,
- 4) porez na neizgradjeno građevinsko zemljište,
- 5) porez na firmu ili naziv,

6) porez na igre na sreću i zabavne igre.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica

Član 7

(1) Opština može **pravnim i fizičkim licima** sa svoga područja propisati obavezu plaćanja prireza porezu na dohodak fizičkih lica po stopi do 13%.

(2) Prirez porezu na dohodak plaća se na porez na prihode od ličnih primanja, porez na dohodak od samostalne djelatnosti, porez na prihode od imovine i imovinskih prava i porez na prihode od kapitala.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana stopa prireza porezu na dohodak fizičkih lica za Glavni Grad i Prestonicu može iznositi do 15% poreske obaveze iz stava 2 ovog člana.

Član 8

(1) Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaća se po stopi koju utvrdi opština svojim propisom.

(2) U pogledu načina obračunavanja i plaćanja prireza porezu na dohodak fizičkih lica i drugih pitanja koja nijesu posebno uređena ovim zakonom, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim je uređen porez na dohodak fizičkih lica.

(3) Pravna i fizička lica, banke i druge finansijske organizacije, dužne su na zahtjev nadležnog poreskog organa opštine, dostaviti podatke, odnosno omogućiti uvid u poslovne knjige i evidencije zbog kontrole obračunavanja i plaćanja prireza.

Porez na nepokretnosti

Član 9

(1) Porez na nepokretnosti plaćaju pravna i fizička lica, vlasnici nepokretnosti.

(2) Nepokretnostima iz stava 1 ovog člana smatraju se zemljište, zgrade, stambene i poslovne jedinice zgrada i drugi građevinski objekti.

(3) Prihodi iz stava 1 ovog člana pripadaju budžetu opštine na čijoj se teritoriji nalazi nepokretnost.

Član 10

Osnovica poreza na nepokretnosti je tržišna vrijednost nepokretnosti na dan 1. januara godine za koju se utvrđuje porez.

Član 11

(1) Stopa poreza na nepokretnosti je proporcionalna i može iznositi od 0,08% do 0,80% od tržišne vrijednosti nepokretnosti.

(2) Stopu poreza na nepokretnosti opština može utvrđivati po vrstama **i namjenama** nepokretnosti.

(3) U pogledu načina **obračunavanja** i plaćanja poreza na nepokretnosti i drugih pitanja koja nijesu posebno uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje porez na nepokretnosti.

Porez na potrošnju

Član 12

(1) Porez na potrošnju plaća se na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima.

(2) Bezalkoholnim pićima u smislu stava 1 ovog člana smatraju se prirodni voćni sokovi, kao i sva osvježavajuća gazirana bezalkoholna pića, **mineralna** i gazirana voda, **kafa i čaj**.

Član 13

Obveznik poreza na potrošnju je pravno ili fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge.

Član 14

Osnovicu poreza na potrošnju čini prodajna cijena pića koja se prodaju u ugostiteljskom objektu, u koju nije uključen porez na dodatu vrijednost i porez na potrošnju.

Član 15

Stopu poreza na potrošnju propisuje opština i može iznositi do 5% od poreske osnovice iz člana 14 ovog zakona.

Član 16

(1) Obračunati porez na potrošnju iskazuje se u evidencijama koje propisuje opština.

(2) U pogledu načina obračunavanja i plaćanja poreza na potrošnju, upotrebe poreskih registar kasa i drugih pitanja koja nijesu posebno uređena ovim zakonom, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim je uređen porez na dodatu vrijednost."

Porez na neizgradjeno građevinsko zemljište

Član 17

(1) Porez na neizgradjeno građevinsko zemljište plaćaju pravna i fizička lica, vlasnici neizgradjenog građevinskog zemljišta.

(2) Pod neizgradjenim građevinskim zemljištem iz stava 1 ovog člana smatra se zemljište koje se nalazi unutar granica građevinskog područja naselja na kojem se, u skladu sa prostornim planom, mogu graditi građevinski objekti, a na kojem nije izgradjen nikakav građevinski objekat.

(3) Neizgradjenim građevinskim zemljištem smatra se i zemljište na kojem se nalazi privremeni građevinski objekat za čiju izgradnju nije potrebno odobrenje za gradjenje, kao i zemljište na kome se nalaze ostaci nekadašnje gradjevine.

Član 18

(1) Osnovica poreza na neizgradjeno građevinsko zemljište je površina neizgradjenog građevinskog zemljišta izražena u m².

(2) Porez na neizgradjeno građevinsko zemljište plaća se godišnje, u visini od 0,03 do 0,30 EUR-a po m² neizgradjenog građevinskog zemljišta.

Član 19

Visinu poreza na neizgradjeno građevinsko zemljište propisuje svojom odlukom opština, zavisno od lokacije, veličine i drugih okolnosti bitnih za korišćenje neizgradjenog građevinskog zemljišta.

Član 20

Način obračunavanja i plaćanja poreza na neizgradjeno građevinsko zemljište uređuje se propisom opštine.

Član 21

(1) Obveznici poreza na neizgradjeno građevinsko zemljište moraju nadležnom poreskom organu opštine dostaviti podatke o mjestu i veličini neizgradjenog građevinskog zemljišta.

(2) Podaci iz stava 1 ovog člana dostavljaju se do 31. marta godine za koju se utvrđuje porez.

Porez na firmu ili naziv

Član 22

(1) Obveznici poreza na firmu ili naziv su pravna i fizička lica koja su obveznici poreza na dobit ili poreza na dohodak fizičkih lica i koja su registrovana za obavljanje djelatnosti.

(2) Lica iz stava 1 ovog člana, koja u svom sastavu imaju poslovne jedinice obveznici su poreza na firmu za svaku poslovnu jedinicu.

(3) Porez na firmu ili naziv plaća se u godišnjem iznosu koji propisuje opština i po firmi, odnosno nazivu može iznositi :

- za pravna lica do 500 €,
- za fizička lica do 100 €.

(4) Opština može visinu poreske obaveze za pravna lica određivati u zavisnosti od ostvarenih prihoda, visine aktive i broja zaposlenih.

(5) Porez na firmu ili naziv ne plaćaju novoosnovana pravna i fizička lica za prvu godinu obavljanja djelatnosti."

Član 23

Način obračunavanja i plaćanja poreza na firmu ili naziv uređuje se aktom opštine.

2) Prihodi od samodoprinos

Član 24

(1) Za zadovoljavanje određenih potreba građana opština može uvesti samodoprinos.

(2) Propisom opštine uređuje se namjena, područje, vrijeme za koje se uvodi samodoprinos, ukupan iznos sredstava koji se prikuplja, obveznik samodoprinos, lica koja se oslobadjaju obaveze, visina samodoprinos (osnovica, proporcionalna stopa i dr.), način obračunavanja i ostvarivanja nadzora građana nad namjenskim korišćenjem sredstava i druga pitanja od značaja za uvođenje samodoprinos.

2. Zajednički prihodi

Član 25

(1) Opština ostvaruje prihode od zajedničkih poreza i naknada koje uvodi **Država**.

(2) Zajednički prihodi iz stava 1 ovog člana su:

- 1) prihodi od poreza na dohodak fizičkih lica,
- 2) prihodi od poreza na promet nepokretnosti,
- 3) prihodi od koncesionih **i drugih** naknada za korišćenje prirodnih dobara koje **dodjeljuje Država**.

Prihodi od poreza na dohodak fizičkih lica

Član 26

(1) Opštini pripada 10% prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica ostvarenih na njenoj teritoriji.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana Prestonici pripada 15% prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica ostvarenih na njenoj teritoriji.

(3) Sredstva iz stava 1 ovog člana preko ovlašćenog nosioca platnog prometa direktno se uplaćuju na račune budžeta opština.

Prihodi od poreza
na promet nepokretnosti

Član 27

Opštini pripada 50% prihoda od poreza na promet nepokretnosti ostvarenih na njenoj teritoriji.

Prihodi od koncesionih i drugih naknada

Član 28

(1) Opštini pripada 30% prihoda od koncesionih i drugih naknada (u daljem tekstu: naknada) za korišćenje prirodnih bogatstava koja se nalaze na njenoj teritoriji.

(2) Prirodna bogatstva iz stava 1 ovog člana obuhvataju: šume, vode, vodotoke, rudno blago, pijesak, šljunak i kamen.

III FINANSIJSKO IZRAVNANJE OPŠTINA

1. Egalizacioni fond

Član 29

(1) Finansijsko izravnanje, odnosno ujednačavanje finansiranja opština vrši se preko Egalizacionog fonda (u daljem tekstu: Fond).

(2) Sredstva Fonda obezbjeđuju se iz prihoda od:

- **poreza na dohodak fizičkih lica u visini od 11% ukupno ostvarenih prihoda po tom osnovu;**
- **poreza na promet nepokretnosti u visini od 20% ukupno ostvarenih prihoda, po tom osnovu."**

(3) Sredstva iz stava 2 ovog člana, preko ovlašćenog nosioca platnog prometa izdvajaju se na poseban račun **Fonda.**

Član 30

(1) Pravo na korišćenje sredstava Fonda imaju opštine čiji je fiskalni kapacitet po stanovniku u godini koja prethodi godini za koju se vrši fiskalna egalizacija manji od prosječnog fiskalnog kapaciteta po stanovniku za sve opštine.

(2) Fiskalni kapacitet opštine iz stava 1 ovog člana utvrđuje se kao zbir fiskalnih lokalnih prihoda (u daljem tekstu: lokalni prihodi) i zajedničkih prihoda od poreza i naknada.

2. Kriterijumi za raspodjelu sredstava Fonda

Član 31

(1) Fiskalna egalizacija opština vrši se na osnovu sledećih kriterijuma:

- 1. fiskalnog kapaciteta opštine i**
- 2. budžetskih potreba opštine.**

(2) Kriterijumi iz stava 1 ovog člana, kod fiskalne egalizacije opština učestvuju u srazmjeri 90% : 10%.

Član 32

(1) Fiskalna egalizacija primjenom kriterijuma fiskalnog kapaciteta opština, vrši se u dvije faze.

(2) Prva faza fiskalne egalizacije obuhvata izjednačavanje zajedničkih prihoda opština po stanovniku , i to:

- poreza na dohodak fizičkih lica do visine prosječno ostvarenih prihoda po tom osnovu po stanovniku za sve opštine,
- poreza na promet nepokretnosti do visine prosječno ostvarenih prihoda po tom osnovu po stanovniku za opštine koje imaju pravo na korišćenje sredstava Fonda.
- naknada za korišćenje prirodnih bogatstava do visine prosječno ostvarenih prihoda po tom osnovu po stanovniku za opštine koje imaju pravo na korišćenje sredstava Fonda.

(3) Druga faza fiskalne egalizacije obuhvata ujednačavanje standardizovanih lokalnih prihoda opštine po stanovniku sa prosječno ostvarenim prihodima svih opština po tom osnovu po stanovniku u godini koja prethodi godini za koju se vrši egalizacija, a do iznosa sredstava preostalih poslije prve faze egalizacije.

(4) Standardizaciju lokalnih prihoda iz stava 3 ovog člana vrši Ministarstvo finansija primjenom prosječnih poreskih stopa za sve opštine.

(5) Opštini koja ima ispod 3.000 stanovnika, iznos sredstava dobijen primjenom prve i druge faze egalizacije uvećava se primjenom koeficijenta 2,00 .

Član 33

Fiskalna egalizacija primjenom kriterijuma budžetskih potreba, vrši se na sledeći način:

- **30% sredstava fiksno se raspoređuje opštinama koje su stekle pravo na korišćenje sredstava Fonda i**
- **70% sredstava raspoređuje se na osnovu površine i dužine lokalnih puteva opština koje su stekle pravo na korišćenje sredstava Fonda, u srazmjeri 50% : 50%.**

Član 34

- (1) Opštinama se sredstva Fonda dodjeljuju tokom godine, u vidu mjesečnih akontacija i po isteku godine, po konačnoj raspodjeli.**
- (2) Opštinama se, tokom godine sredstva dodjeljuju u visini 90% raspoloživih sredstava Fonda.**
- (3) Plan akontativne raspodjele sredstava Fonda za narednu godinu donosi se do kraja oktobra tekuće godine.**
- (4) Konačna raspodjela sredstava Fonda za prethodnu godinu vrši se do kraja maja naredne godine.**
- (5) O raspodjeli sredstava iz st. 3 i 4. ovog člana odlučuje Ministarstvo finansija.**
- (6) Akti o raspodjeli sredstava iz stava 5 ovog člana objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“.**
- (7) Bliže uputstvo o načinu i postupku raspodjele sredstava Fonda propisuje Ministarstvo finansija.**

3. Komisija za praćenje razvoja sistema fiskalne egalizacije opština

Član 35

- (1) U cilju praćenja razvoja sistema fiskalne egalizacije opština, a posebno obezbjeđenja pravičnosti, efikasnosti i transparentnosti tog sistema, osniva se Komisija za praćenje razvoja sistema fiskalne egalizacije opština (u daljem tekstu: Komisija).**
- (2) Komisija iz stava 1 ovog člana ima sledeće nadležnosti:**
 - prati primjenu kriterijuma za fiskalnu egalizaciju,**
 - daje preporuke za prevazilaženje uočenih nedostataka kod primjene kriterijuma za fiskalnu egalizaciju,**

-daje mišljenje na akta Ministarstva finansija o raspodjeli sredstava Fonda,

- priprema izvještaje o razvoju sistema fiskalne egalizacije opština i daje predloge za njegovo unapređenje.

(3) Komisija ima sedam članova, od kojih pet imenuje asocijacija opština Crne Gore, a po jednog Ministarstvo finansija i ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave.

(4) Komisija se imenuje na period od pet godina.

(5) Komisija iz redova predstavnika asocijacije opština bira predsjednika Komisije na prvoj konstitutivnoj sjednici. Predsjednik Komisije se bira na period od godinu dana.

(6) Poslovnikom o radu Komisije uređuju se pitanja od značaja za njen rad.

(7) Sredstva za rad Komisije obezbjeđuju se iz sredstava Fonda.

(8) Stručne i administrativne poslove za potrebe Komisije obavlja Ministarstvo finansija."

IV USLOVNE DOTACIJE BUDŽETA DRŽAVE

Član 36

Opština za finansiranje investicionih projekata koji su od posebnog interesa za opštinu ili više opština ima pravo na korišćenje uslovnih dotacija iz budžeta **Države**.

Član 37

(1) Pravo na korišćenje uslovnih dotacija iz člana 36 ovog zakona ima opština koja je donijela višegodišnji investicioni plan.

(2) Višegodišnjim investicionim planom utvrđuje se naročito: kapitalni zahtjevi (lista svih potreba za postizanje optimalnog nivoa javnih usluga), kapitalne nabavke (sredstva i oprema), prioriteta uticaja na životnu sredinu, uticaj na budžet, izvori finansiranja i obrazloženje za svaki projekat u planu.

(3) Višegodišnji investicioni plan donosi se za period od pet godina.

Član 38

(1) Opštini se na ime uslovnih dotacija može odobriti najviše do 50% iznosa sredstava predviđenih za realizaciju investicionog projekta.

(2) Visina uslovnih dotacija utvrđuje se u zavisnosti od nivoa ostvarenih **prihoda od naknade za uređivanje građevinskog zemljišta** opštine po stanovniku u odnosu na prosjek tih prihoda za sve opštine u godini koja prethodi realizaciji investicionog projekta i to:

1) ako su prihodi opštine po stanovniku u poredjenju sa prosjekom ostvarenih prihoda svih opština manji od 50%, opština ima pravo na uslovnu dotaciju u visini **do 50%** vrijednosti investicionog projekta;

2) ako prihodi opštine po stanovniku u poredjenju sa prosjekom ostvarenih prihoda svih opština iznose od 50%-70%, opština ima pravo na uslovnu dotaciju u visini **do 35%** vrijednosti investicionog projekta;

3) ako prihodi opštine po stanovniku u poredjenju sa prosjekom ostvarenih prihoda svih opština iznose od 70%-90%, opština ima pravo na uslovnu dotaciju u visini **do 20 %** vrijednosti investicionog projekta;

4) ako su prihodi opštine po stanovniku u poredjenju sa prosjekom ostvarenih prihoda svih opština veći od 90%, opština ima pravo na uslovnu dotaciju u visini **do 10%** predračunske vrijednosti investicionog projekta.

(3) O dodjeli uslovnih dotacija odlučuje Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog **Ministarstva** finansija.

(4) Obrazloženi zahtjev za dodjelu uslovnih dotacija podnosi se Ministarstvu finansija do kraja marta tekuće godine.

(5) Uz zahtjev iz stava 4 ovog člana prilaže se i mišljenje ministarstva nadležnog za oblast u kojoj se namjerava realizovati investicioni projekat.

V NAČIN FINANSIRANJA OPŠTINA

1. Budžet

Član 39

(1) Opština ima svoj budžet.

(2) U budžetu opštine se iskazuju sva primanja koja pripadaju opštini i svi izdaci iz djelokruga njene nadležnosti.

Član 40

(1) Budžet opštine se donosi za fiskalnu godinu koja se poklapa sa kalendarskom godinom.

(2) Budžetom opštine se iskazuju sva primanja koja pripadaju opštini i svi izdaci iz djelokruga njene nadležnosti.

(3) Budžetom opština iskazuju se primanja po izvorima i izdaci po organizacionoj, funkcionalnoj i ekonomskoj klasifikaciji.

Član 41

(1) Prianja i izdaci budžeta opština moraju biti uravnoteženi.

(2) Izdaci budžeta opština mogu biti finansirani iz prihoda i budžetskih rezervi, uključujući i kratkoročne zajmove za očekivane prihode ukoliko služe za zadovoljavanje kratkoročnih potreba za likvidnošću.

Član 42

(1) Predlog odluke o budžetu utvrđuje predsjednik opštine i dostavlja ga skupštini opštine do kraja novembra godine koja prethodi godini za koju se donosi budžet.

(2) Odluka o budžetu naročito sadrži:

- 1) normativni dio kojim se bliže uređuje njegovo izvršenje,
- 2) procjenu primanja i izdataka iskazanu po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji,
- 3) izdatke potrošačkih jedinica,
- 4) upotrebu suficita i pokriće deficita,
- 5) tekuću i stalnu budžetsku rezervu.

Član 43

Uz predlog odluke o budžetu dostavlja se na uvid:

- 1) izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi o budžetu,
- 2) pregled prihoda i rashoda za prethodnu fiskalnu godinu,
- 3) izvještaj o izvršenju budžeta za devet mjeseci tekućefiskalne godine i procjenu izvršenja budžeta za preostala tri mjeseca tekuće fiskalne godine,
- 4) pregled planiranih prihoda i rashoda za naredne tri fiskalne godine.

Član 44

(1) Budžet mora biti donesen prije početka godine na koju se odnosi.

(2) Ako se budžet ne donese u roku iz stava 1 ovog člana donosi se odluka o privremenom finansiranju i to najduže za razdoblje od tri mjeseca.

(3) Privremeno finansiranje iz stava 2 ovog člana može se vršiti najviše do iznosa koji odgovara 1/12 (jednoj dvanaestini) ostvarenih rashoda u prethodnoj fiskalnoj godini.

(4) Odluku o privremenom finansiranju donosi skupština opštine.

Član 45

U slučajevima kada tokom fiskalne godine dodje do smanjenja planiranih prihoda ili povećanja planiranih rashoda vrši se izmjena budžeta po postupku propisanom za njegovo donošenje.

Član 46

Opština kojoj se iz državnog budžeta obezbjeđuju namjenska sredstva, mora ta sredstva držati odvojeno od sopstvenih sredstava i može ih koristiti samo za namjene za koje su odobrena.

Član 47

U pogledu pripreme, planiranja, upravljanja budžetom i ostalih pitanja koja nijesu posebno uređjena ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe Zakona o državnom budžetu.

2. Izvršenje budžeta

Član 48

(1) Po donošenju budžeta lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija obavještava korisnike budžetskih sredstava o odobrenim sredstvima (apropriacijama).

(2) Budžetska sredstva se koriste za namjene utvrdjene posebnim zakonima i propisima opštine.

(3) Svi korisnici budžetskih sredstava moraju sredstva koristiti za utvrdjene namjene štedljivo i u skladu sa propisom o korišćenju, odnosno raspolaganju tim sredstvima.

Član 49

(1) Budžetska sredstva tokom godine, po pravilu, stavljaju se na raspolaganje svim nosiocima i korisnicima sredstava u okviru ostvarenih prihoda i u zavisnosti od dospelosti obaveza, ukoliko zakonom ili propisom opštine ili ugovorom sa nosiocem ili korisnikom budžetskih sredstava nije drugačije određeno.

(2) Potrošačka jedinica odobrena sredstva koristi po dinamici koju odobri predsjednik opštine.

Član 50

Ukoliko se usljed neravnomjernog priliva prihoda budžeta ne može obezbijediti izvršenje planiranih rashoda, za pokriće tih rashoda mogu se koristiti: sredstva rezerve i kratkoročni zajam u granicama propisanim ovim zakonom.

Član 51

(1) U slučaju nastanka okolnosti koje nijesu bile poznate u vrijeme usvajanja budžeta, predsjednik opštine može, na osnovu obrazloženog zahtjeva potrošačke jedinice, vršiti preusmjeravanje sredstava potrošačkih jedinica po pojedinim namjenama (kroz povećanje ili smanjenje), a najviše do **10%** sredstava određenih za potrošačku jedinicu.

(2) Potrošačke jedinice mogu, uz odobrenje predsjednika opštine, preusmjeriti odobrena sredstva po pojedinim namjenama, u visini do **10%** iznosa sredstava predviđenih za namjene čiji se iznos mijenja.

Član 52

(1) Za izvršenje budžeta opštine odgovoran je predsjednik opštine.

(2) Za namjensko korišćenje budžetskih sredstava odgovoran je budžetski izvršilac.

3. Budžetska rezerva

1) *Tekuća budžetska rezerva*

Član 53

(1) U okviru budžeta, dio planiranih prihoda ne raspoređuje se unaprijed već se zadržava na ime tekuće budžetske rezerve.

(2) Sredstva tekuće budžetske rezerve koriste se za nepredviđene ili nedovoljno predviđene poslove koji se finansiraju iz budžeta.

(3) Sredstvima tekuće budžetske rezerve raspolaže predsjednik opštine, u skladu sa propisom skupštine opštine.

(4) Predsjednik opštine može ovlastiti budžetskog izvršioca da do određenog iznosa raspolaže sredstvima tekuće budžetske rezerve.

2) *Stalna budžetska rezerva*

Član 54

(1) U budžetu se obezbjeđuju sredstva za stalnu budžetsku rezervu koja se iskazuje kao posebna pozicija rashoda.

(2) Stalna budžetska rezerva koristi se za finansiranje rashoda na ime učešća lokalne vlasti u otklanjanju posledica vanrednih okolnosti, kao što su poplava, suša, zemljotres, požar, ekološke katastrofe i druge elementarne nepogode, odnosno drugih vanrednih događaja koji mogu da ugroze život i zdravlje ljudi ili prouzrokuju štetu većih razmjera.

(3) Stalna budžetska rezerva može se koristiti i za privremeno izvršavanje obaveza budžeta usled smanjenog obima prihoda i pokriće budžetskog deficita.

(4) U stalnu budžetsku rezervu izdvaja se najviše 2,0% ukupnih prihoda za budžetsku godinu.

(5) Skupština opština donosi odluku o upotrebi sredstava stalne budžetske rezerve.

4. Završni račun budžeta

Član 55

(1) Po isteku godine za koju je budžet donesen, skupština opštine donosi završni račun budžeta.

(2) Završni račun budžeta opštine sadrži:

- 1) bilans stanja;
- 2) bilans prihoda i rashoda, **iskazanih u skladu sa organizacionom, funkcionalnom i ekonomskom klasifikacijom.**
- 3) izvještaj o kapitalnim rashodima i finansiranju;
- 4) izvještaj o novčanim tokovima;
- 5) izvještaj o izvršenju budžeta, sačinjen tako da prikazuje razliku izmedju odobrenih sredstava i izvršenja;
- 6) objašnjenje većih odstupanja izmedju odobrenih sredstava i izvršenja;

- 7) izvještaj o primljenim donacijama i kreditima, domaćim i inostranim, i izvršenim otplatama dugova;
- 8) izvještaj o korišćenju sredstava iz tekuće i stalne budžetske rezerve;
- 9) izvještaj o garancijama datim u toku fiskalne godine, i
- 10) izvještaj eksterne revizije o finansijskim izvještajima iz tačke 1) - 9) ovog stava.

Član 56

(1) Predlog završnog računa budžeta utvrđuje predsjednik opštine i dostavlja ga skupštini opštine do kraja maja tekuće godine.

(2) Završni račun budžeta dostavlja se na uvid Ministarstvu finansija u roku od 30 dana od dana usvajanja.

Član 57

Uz završni račun budžeta skupštini opštine dostavljaju se i računi dobitaka i gubitaka javnih preduzeća i javnih ustanova, stalne rezerve i stanje bilansa imovine na dan 31. decembra godine za koju se odnosi budžet.

Član 58

Javna preduzeća, odnosno ustanove čiji je osnivač opština, **kao i druga pravna lica u kojima opština ima većinski udio u vlasništvu** nadležnom lokalnom organu za poslove finansija dostavljaju na uvid godišnji račun u roku od 30 dana od dana usvajanja.

5. Investiciona politika

Član 59

(1) Opštine vode investicionu politiku u skladu sa dobrom praksom finansijskog menadžmenta.

(2) Odlukom skupštine opštine o investicionoj politici uređuje se način raspolaganja slobodnim sredstvima, vrste hartija od vrijednosti u koje se mogu ulagati slobodna sredstva, politika diversifikacije ulaganja, kvalitet instrumenata u koje se ulažu sredstva i druga pitanja od značaja za investiciona ulaganja.

(3) Odluku o ulaganjima, u skladu sa utvrđenom investicionom politikom, donosi predsjednik opštine, na predlog lokalnog organa uprave nadležnog za poslove finansija.

VI ZADUŽIVANJE

Član 60

(1) Opština se može zaduživati izdavanjem hartija od vrijednosti ili uzimanjem zajmova.

(2) Opštine izdaju hartije od vrijednosti u skladu sa zakonom.

Član 61

(1) Opština može uzimati kratkoročne zajmove radi zadovoljenja kratkoročnih potreba za likvidnošću.

(2) Pod kratkoročnim zajmovima, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se bilo koji kredit kod kojeg je period otplate glavnice kraći od 12 mjeseci.

(3) Odluka o zaduživanju objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Član 62

(1) Opština se može dugoročno zaduživati i davati garancije.

(2) Dugoročni zajam u smislu stava 1 ovog člana smatra se bilo koji kredit kod kojeg je period otplate glavnice duži od 12 mjeseci.

(3) Opština može uzimati dugoročne zajmove samo za svrhu finansiranja kapitalnih investicionih rashoda ili radi kupovine kapitalnih sredstava u skladu sa odobrenim višegodišnjim planom investicija.

(4) Dugoročni zajam se ne može koristiti za finansiranje tekućih rashoda.

(5) Odluka o zaduživanju objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Član 63

(1) Ugovore o zaduživanju, na osnovu odluke skupštine, zaključuje predsjednik opštine.

(2) Lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija vodi evidenciju o postojećem dugu opštine i uzetim kratkoročnim i dugoročnim zajmovima.

Član 64

(1) Opština se može zaduživati tako da ukupna otplata glavnice i kamate u pojedinoj godini otplate ne smije preći 10% realizovanih **tekućih** prihoda u godini koja predhodi zaduženju, a uz prethodnu saglasnost Vlade.

(2) Bliže uputstvo o sadržaju zahtjeva za zaduživanje opština i ispunjenosti finansijskih uslova za njihovo zaduživanje propisuje Ministarstvo finansija.

Član 65

- (1) Javna preduzeća, ustanove i druga pravna lica čiji je osnivač opština mogu se zaduživati samo uz saglasnost osnivača.
- (2) Saglasnost iz stava 1 ovog člana daje skupština opštine.
- (3) Ograničenje iz člana 64 ovog zakona uključuje i moguće zaduženje javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač opština.

VII TREZOR LOKALNE SAMOUPRAVE

1. Konsolidovani račun trezora
i glavna knjiga trezora

Član 66

- (1) Lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija otvara konsolidovani račun trezora.
- (2) Novčana sredstva budžeta deponuju se na konsolidovanom računu trezora.
- (3) Sa konsolidovanog računa trezora ne može se vršiti plaćanje koje nije odobreno u budžetu.
- (4) Lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija ovlašćen je da odobri otvaranje podračuna, odnosno drugih računa kao integralnog dijela konsolidovanog računa trezora.
- (5) Lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija bliže određuje način korišćenja računa iz stava 4 ovog člana.
- (6) Lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija upravlja konsolidovanim računom trezora kao i podračunima i drugim računima.

(7) Lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija vodi glavnu knjigu trezora.

(8) U glavnoj knjizi trezora vodi se posebna evidencija za svakog korisnika budžetskih sredstava.

(9) Transakcije i događaji u glavnoj knjizi korisnika budžetskih sredstava moraju u svakom trenutku biti u skladu sa transakcijama u glavnoj knjizi trezora i uskladjene sa lokalnim konsolidovanim bankarskim računom.

2. Poslovi trezora

Član 67

Poslove trezora obavlja lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija vršenjem sledećih funkcija:

1) finansijsko planiranje, koje obuhvata:

- projekcije i praćenje priliva na konsolidovani račun trezora i zahtjeve za plaćanje rashoda, koji sadrže analizu: gotovinskih tokova, plana izvršenja budžeta i servisiranja duga;
- definisanje tromjesečnih, mjesečnih i dnevnih kvota preuzetih obaveza i plaćanja.

2) upravljanje gotovinskim sredstvima, koje obuhvata:

- upravljanje konsolidovanim računom trezora na koji se uplaćuju sva primanja i iz kojeg se vrše sva plaćanja iz budžeta, koji se odnose na: otvaranje i kontrolu bankarskih računa i podračuna i upravljanje bankarskim odnosima.
- upravljanje likvidnošću;
- razradu postupaka za naplatu primanja preko bankarskog sistema;

- upravljanje finansijskim sredstvima, uključujući i investiranje slobodnih sredstava.

3) kontrola rashoda, koja obuhvata upravljanje procesima odobravanja preuzimanja obaveza, provjeru prijema dobara i usluga i odobravanje plaćanja na teret budžetskih sredstava:

4) upravljanje dugom koje obuhvata:

- upravljanje novim pregovorima i sporazumima o zajmovima;
- vođenje evidencije o dugovanjima;
- upravljanje prilikom po osnovu pozajmljivanja;

5) budžetsko računovodstvo i izvještavanje, koje obuhvata:

- računovodstvene poslove za: obradu plaćanja i evidentiranje primanja, vođenje dnevnika, glavne knjige i odabranih pomoćnih knjiga za sva primanja i izdatke i međunarodne donacije i druge vidove pomoći;
- finansijsko izvještavanje;
- računovodstvenu metodologiju, uključujući: održavanje sistema klasifikacije, propisivanje pravila budžetskog računovodstva i propisivanje zahtjeva u pogledu internog i eksternog izvještavanja;

6) upravljanje finansijskim informacionim sistemom.

Član 68

U pogledu ostalih pitanja, u vezi funkcionisanja trezora lokalne samouprave, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno, shodno se primjenjuju odredbe Zakona o budžetu.

VIII N A D Z O R

Član 69

Skupština opštine na način utvrđen statutom obavlja nadzor nad izvršenjem budžeta i namjenskim korišćenjem sredstava koja se budžetom raspoređuju za pojedine namjene.

Član 70

Predsjednik opštine na način utvrđen statutom nadzire finansijsko, materijalno i računovodstveno poslovanje korisnika budžeta u pogledu namjene, obima i dinamike korišćenja sredstava.

Član 71

Upravni nadzor nad izvršenjem ovog zakona vrši nadležni organ lokalne uprave.

Član 72

(1) Ministarstvo nadležno za poslove finansija vrši nadzor zakonitosti rada organa lokalne samouprave u sprovođenju ovog zakona.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove finansija može zahtijevati da nadležni državni organ za reviziju pregleda finansijsko poslovanje opštine u pogledu: sigurnosti, pouzdanosti, ekonomičnosti, djelotvornosti, svrsishodnosti upotrebe sredstava budžeta opštine koja su u vezi sa prenesenim i povjerenim poslovima opštine.

Član 73

Predsjednik opštine izvještaj o kontroli u vezi sa članom 72 ovog zakona mora dostaviti skupštini opštine, a u roku od 30 dana izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove finansija o preduzetim mjerama.

Član 74

(1) Opštine su obavezne ministarstvu nadležnom za poslove finansija dostavljati podatke o prihodima i rashodima, kao i budžetskom zaduženju, najkasnije kvartalno u roku od 30 dana od dana isteka kvartala.

(2) Način dostave i sadržaj podataka iz stava 1 ovog člana propisuje ministar finansija.

(3) Opštini koja ne dostavi podatke iz st. 1 i 2 ovog člana privremeno se mogu obustaviti sredstva koja dobija iz zajedničkih prihoda.

IX POSEBNE ODREDBE

Shodna primjena propisa koji se odnose
na poreski postupak

Član 75

U pogledu načina obračunavanja i plaćanja opštinskih poreza, poreskog postupka, funkcionisanja lokalnog poreskog organa i drugih pitanja koja nijesu posebno uređena ovim zakonom, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poreska administracija.

X PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 76

Podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 77

(1) Komisija za finansiranje lokalne samouprave konstituisaće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Prvu sjednicu Komisije iz stava 1 ovog člana saziva ministar finansija.

Član 78

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o sistemu javnih prihoda (»Službeni list RCG«, br. 30/93, 3/94, 42/94, 13/96 i 45/98) i odredbe čl. 1, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22 i 23 Zakona o komunalnim taksama i naknadama (»Sl.list RCG«,br.38/92, 30/93, 3/94, 27/94 i 45/98), u dijelu koji se odnosi na lokalne komunalne takse za isticanje firmi i plaćanja naknade za korišćenje komunalnih dobara od opšteg interesa.

Član 79

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2004. godine.

**Odredbe Zakona
o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne
samouprave ("Službeni list Crne Gore", broj 05/08), koje
nijesu ušle u prečišćeni tekst Zakona**

Član 34

(1) Komisija za praćenje razvoja sistema fiskalne egalizacije opština konstituisaće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Prvu sjednicu Komisije iz stava 1 ovog člana saziva ministar finansija.

Član 35

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2008. godine.

